

Vežbe 2

Ustav, Potvrđeni međunarodni ugovor, Zakon, Uredba, Pravilnik, Odluka.

Posebnu pažnju treba da posvetite činjenici da ukoliko je isti naziv propisa ne znači da su iste pravne snage. Pravilnik mogu doneti i Ministarstvo i RATEL s tim što je prvi propis podzakonski akt a drugi opšti akt organizacija kojima su poverena javna ovlašćenja (RATEL predstavlja organizaciju kojoj su poverena javna ovlašćenja). U skladu sa tim, pravilnik koji donosi Ministarstvo ima veću pravnu snagu od pravilnika koji donosi RATEL. Dodatno, treba imati u vidu da je Uredba hijerarhijski viši pravni akt od Pravilnika jer Uredbu donosi Vlada a Pravilnik obično Ministarstvo.

Napominjemo da se privredna društva registruju pred APR-om u registru privrednih društava, a ne u sudskom registru.

Dispozicija i sankcija kao elementi pravne norme se mogu nalaziti:

- u okviru jedne rečenice
- u dve rečenice istog stava jednog člana
- u dva stava istog člana
- u dva odvojena člana istog propisa
- u dva odvojena člana različitih propisa

Ponekad je moguće da zakonopisac greškom ne predvidi sankciju već samo dispoziciju. U tom slučaju ne možemo govoriti o pravnoj normi.

Ukoliko procenite da će vas sankcija manje koštati od dispozicije možete kalkulirati o kršenju sankcije.

Zabranjena su tajna i paravojna udruženja.

sud ima nadležnost da spreči širenje informacija i ideja putem javnog informisanja.

Svi imaju jednak pravni položaj na tržištu. Strana lica izjednačena su na tržištu sa domaćim.

Vežbe 3

Zadatak 1

1. Potpisivanje u ime Društva obavlja zastupnik društva, prokurista ili punomoćnik, pri čemu oni moraju navesti svoju funkciju prilikom potpisivanja. Da bi zakonski zastupnik Društva bio u mogućnosti da potpisuje ugovor, isti mora biti prethodno registrovan u registru privrednih subjekata. Društvo mora imati najmanje jednog zakonskog zastupnika koji je fizičko lice. Pored zakonskih zastupnika, zastupnici društva u smislu ovog zakona su i lica koja su aktom ili odlukom nadležnog organa društva ovlašćena da zastupaju društvo i kao takva registrovana u skladu sa zakonom o registraciji.

Zadatak 2

Pošto Društvo izbegava prijem obične pošiljke, obaveštenje ćemo poslati preporučenom pošiljkom, za koju prema Zakonu o privrednim društvima važi da ukoliko je poštanska usluga bila bezuspešna, smatraće se da je dostava te pošiljke uredno izvršena istekom roka od osam dana od dana drugog slanja te pošiljke, pod uslovom da je između ta dva slanja proteklo najmanje 15 dana.

Naziv društva ne može se preneti na drugo društvo, osim kao posledica statusne promene u kojoj taj naziv preuzima društvo sticalac od društva prenosioca koje statusnom promenom prestaje da postoji. Ako pravno lice član privrednog društva čiji je naziv sadržan u nazivu društva prestane da bude član tog društva, naziv tog društva može nastaviti da sadrži taj naziv samo uz saglasnost tog lica.

Prema ovome zaključujemo da trenutni vlasnici nisu u poziciju da prenesu ime društva na drugo.

Ako je prilikom registracije načinjena greška u pisanju, računanju ili druga očigledna greška, registrator će, u roku od pet dana od dana saznanja za grešku ili od dana podnošenja zahteva za ispravku, izvršiti ispravku greške u registru i o tome doneti zaključak.

Vežbe 4

Dužni ste da prijavite prihode i plaćate državi porez svaki put kada ostvarujete prihod bez obzira da li ga ostvarujete na osnovu privredne delatnosti ili ne. U zavisnosti od pravne forme kroz koju ostvarujete prihode zavisi vrsta poreza koji ste dužni da platite kao i njegova stopa. Sa druge strane, bez obzira na formu obavljanja delatnosti vi možete da radite na crno odnosno da ne prijavljujete prihode u kom slučaju možete snositi sankcije za takvo poslovanje.

Ugovor o osnivanju ortackog društva sadrži naročito:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište ortaka koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište ortaka koji je strano fizičko lice, odnosno poslovno ime, matični broj i sedište ortaka koji je domaće pravno lice, odnosno poslovno ime, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sedište ortaka koji je strano pravno lice;
- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) pretežnu delatnost društva;
- 4) označenje vrste i vrednosti uloga svakog ortaka.

Ugovor o osnivanju može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i ortake.

Izmene i dopune ugovora o osnivanju društva vrše se jednoglasnom odlukom svih ortaka društva, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.

Zadatak 7. - Aca može slobodno da istupi iz društva ali ne momentalno jer shodno članu 121 ZDP mora da podnese pismeno obrazloženje i zahtev koji mu omogućava da istupi iz društva po isteku poslovne godine u kojoj je podneo zahtev. Aca ne može poneti sa sobom Harmoniku jer mu Zakon ne pruža mogućnost povraćaja uloga (ulog odnosno harmonika je sada svojina društva i on nema nikakav poseban odnos prema njoj). Iako član 122. stav 1. predviđa da se udeo ortaka koji istupa raspodeljuje ostalim ortacima to ne znači da se na njih prenose prava vezana za harmoniku već Acina vlasnička prava nadruštvu (konkretno Acin udeo od 25% bi bio raspodeljen na Maksu i Brenu). Ukoliko se imovina društva u trenutku Acinog istupanja sastoji samo od harmonike, Prada sandal i ostalo, on ima pravo na ono što bi primio u novcu na osnovu obračuna koji bi se napravio kada bi u vreme njegovog istupanja društvo prestalo da postoji, ne uzimajući u obzir tekuće nezavršene poslove. – na osnovu člana 122 (keš u vrednosti 25% vrednosti harmonike i ostale imovine u trenutku istupanja Ace).

Vežbe 5

Zadatak 1

1.1. Kao što je napomenuto na predavanjima neophodno je napraviti razliku između organa koji ima ovlašćenja da donese određenu odluku i samog zastupnika. Naime, određenu odluku (npr. o prodaji dela imovine, zaključenju konkretnog ugovora ili eventualnoj statusnoj promeni) donosi organ društva (Direktor, odbor direktora, skupština itd.) u skladu sa internim aktima društva (ugovor o osnivanju, statut) ili ZPD-om ako konkretno pitanje nije regulisano internim aktima. Nakon donesene odluke od strane nadležnog organa lice koje je ovlašćeno za zastupanje i registrovano pred APR-om, na osnovu odluke, zaključuje ugovor sa trećim licem. Ponekad će isto lice (npr. Direktor) i doneti odluku i zaključiti ugovor međutim treba razumeti da su to dva odvojena procesa u kojima isto lice nastupa u dva odvojena kapaciteta (najpre kao organ društva koji donosi odluku a zatim kao zastupnik društva koji izjavljuje volju u ime društva trećem licu).

Usled činjenice da organizaciona jedinica „Proizvodnja košulja“ verovatno predstavlja imovinu veće vrednosti u skladu sa čl. 470 ZPD-a (30% ili više od knjigovodstvene vrednosti ukupne imovine društva) na osnovu čl. 200 st. 24 ZPD-a odluka o raspolaganju ovom imovinom donosi Skupština odnosno Radovan, kao osnivač i vlasnik Mašne d.o.o. Sa druge strane, Direktor ne bi mogao da donese odluku bez saglasnosti Radovana osim u slučaju da je Osnivačkim aktom drugačije definisano.

Ugovor bi ste potpisani sa zastupnikom društva uz određeni dokaz o posedovanju ovlašćenja za zastupanje koji bi utvrdili u registru privrednih društava koji se vodi pred APR-om. Sa Radovnom možete potpisati ugovor samo ukoliko je on registrovan kao zastupnik društva.

Zadatak 2

pravilo „Probijanja pravne ličnosti“ koje predviđa da član DOO odgovara za obaveze DOO ukoliko zloupotrebi pravilo o ograničenoj odgovornosti (čl. 18 ZPD) kao da ne postoji pravilo o ograničenoj odgovornosti.

Za navedene povrede dužnosti prema društvu, samo društvo može podneti tužbu protiv Radovana na osnovu članova 67 i 71 ZPD-a. Ukoliko organi društva odluče da ne podnose tužbu protiv Radovana (što je vrlo verovatno jer je on većinski vlasnik) ostali članovi društva (manjinski vlasnici) mogu na

osnovu člana 79 u svoje ime, a za račun društva podneti tužbu. Takva tužba se naziva Derivativna i vodi je obično manjinski vlasnik ali sve posledice presude (obično naknada štete) pripadaju društvu a ne vlasniku.

Vežbe 6

Zadatak 1

Za štetu koju zaposleni u radu ili u vezi sa radom prouzrokuje trećem licu odgovara preduzeće u kome je zaposleni radio u trenutku prouzrokovanja štete, osim ako dokaže da je zaposleni u datim okolnostima postupao onako kako je trebalo.

(2) Oštećenik ima pravo zahtevati naknadu štete i neposredno od radnika ako je štetu prouzrokovao namerno.

Zaključak: Na osnovu navedenih pravila koja se tiču odgovornosti preduzeća, zaključujemo da je Viral doo odgovoran i da je dužan naknaditi nastalu štetu Južnom voću, dok tu istu štetu ima pravo da potražuje od Miše, koji je direktno odgovoran za nastalu štetu.

Zaključak: Na osnovu navedenih pravila koja se tiču odgovornosti preduzeća, zaključujemo da Miša ne može biti odgovoran za naknadu štete koju je pretrpelo Južno voće usled činjenice da Miša štetu nije prouzrokovao namerno, već to može biti isključivo Viral doo.

Zadatak 2

Problem je nastao pri rizičnom investiranju vas, kao direktora, u kratkoročne hartije od vrednosti koje obećavaju najviši prinos, kao i po kompaniju Zarada DOO koja je otišla pod stečaj. Kao zainteresovane strane, pojavljuju se kompanija Ruž i Zarada DOO. Kompaniji „Ruž“ se bavi uvozom i distribucijom kozmetičkih proizvoda, a Zarada DOO je kompanija u koju smo uložili zato što ima najveći prinos na uloženi novac sa potencijalno najvećom kamatom.

Pod pažnjom dobrog privrednika podrazumeva se stepen pažnje sa kojom bi postupalo **razumno pažljivo lice koje bi posedovalo znanje, veštine i iskustvo koje bi se osnovano moglo očekivati za obavljanje te dužnosti u društvu.**

Za grupu D5 i D6: su takođe relevantne sledeće odredbe:

Član 63 u stavu 4: smatra se da lica iz člana 61. stav 1. tač. 4) do 5) ovog zakona mogu da svoje postupanje zasnivaju i na informacijama i mišljenjima lica stručnih za odgovarajuću oblast, za koje razumno veruju da su u tom slučaju savesno postupala.

Čl. 63 stav 5 propisuje da : Lice iz člana 61. stav 1. tač. 4) do 5) koje dokaže da je postupalo u skladu sa ovim članom nije odgovorno za štetu koja iz takvog postupanja nastane za društvo.

Član 64. ZDP-a Društvo može podneti tužbu protiv lica iz člana 61. stav 1. tač. 4) do 5) ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom dužnosti pažnje iz člana 63. ovog zakona. Pored ovoga primenjuju se opšta pravila ZOO o naknadi štete.

Dopuna

ortak ne može sa sobom da nosi ulog jer mu zakon ne pruža mogućnost povraćaja uloga (ulog je sada svojina društva). Ortaci isplaćuju istupajućem ortaku u novcu pripadajući deo, a ukoliko društvo ima gubitke ortak plaća društvu deo nepokrivenog iznosa

Ortak koji istupa (ili je isključen) ima pravo na pripadajući deo imovine društva (srazmerno svom udelu) ili srazmerno snosi gubitke ukoliko je društvo u minusu (osim ako Osnivačkim ugovorom nije što drugo predviđeno).

Slično je kod isključenja člana DOO stimo što on ne može snositi odgovornost za gubitke usled pravila ograničene odgovornosti.

Svesni nehat postoji kad je učinilac prekršaja bio svestan da usled njegove radnje može nastupiti zabranjena posledica, ali je olako držao da će je moći sprečiti ili da ona neće nastupiti. Nesvesni nehat postoji ako učinilac nije bio svestan mogućnosti nastupanja zabranjene posledice, ali je prema okolnostima i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svestan te mogućnosti. Kod nesvesnog nehata nema ni svesti ni volje. Krivica učinioca se sastoji samo u tome što je bio dužan i mogao da bude svestan te mogućnosti.

I jos jedno pitanje...na slajdu pise da tuzilac za krsenje posebnih odgovornosti iz ZPD mogu biti osnivači i društvo, dok u zakonu pise da tuzbu podnosi društvo ili član društva?

Suštinski članovi društva se mogu nazivati i osnivači. Kad kažemo osnivači mislimo na lica koja imaju koja imaju vlasništvo nad udelima odnosno akcijama. Ne mislimo samo na lica koja su osnovala društvo već ona koja su u određenom trenutku vlasnici kapitala (kod DOO i AD).

Možda je malo zbunjujuće ali tako je u pravnoj teoriji i praksi.

Dakle odgovor na vaše pitanje je: članovi=osnivači

Da li mozete da mi pojasnite član 75 vezan za dužnost postovanja zabrane konkurencije i i u okviru člana 62 kakva je uloga tih povezanih lica?

Zanima me član 66 ZPD-a, da li se smatra da se prilikom glasanja podrazumeva da se zna ko ima lični interes, ali da postoje interes društva veći, on se odobrava, ili se smatra da se ne zna, pa se zbog toga i tuži lice?

U praksi član društva koji ulazi u zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravne radnje, u pogledu kojga može postojati **lični interes** je dužan da pribavi prethodno odobrenje i na taj način se oslobodi potencijalne odgovornosti.

Ako član ne prethodno ne pribavi odobrenje, moguće je da će neko od ostalih članova ili društvo smatrati da postoji lični interes i pokušati da to dokaže u kom slučaju on može snositi odgovornost.

Dužnost poštovanja zabrane konkurencije je posebna dužnost koja licima iz člana 61 (stavovi 1-4) zabranjuje da se angažuje u konkurentskom društvu suprotno interesima društva.

Za kršenje ove dužnosti postoji čitava paleta potencijalnih sankcija u članu 76.

Povezana lica iz člana 62 su lica koja su toliko bliska licima koja imaju dužnost prema društvu da je su na različite načine obuhvaćena dužnostima prema društvu. Na primer član 65 stav 3 /Dužnost prijavljivanja poslova i radnji u kojima postoji lični interes/ predviđa:

*Smatraće se da postoji **lični interes** lica iz člana 61. ovog zakona u slučaju:*

*1) zaključivanja pravnog posla između društva i tog lica (**ili sa njim povezanog lica**) ili*

*2) pravne radnje (preduzimanje radnji u sudskim i drugim postupcima, odricanje od prava i slično) koju društvo preduzima prema tom licu (**ili prema sa njim povezanim licem**)*

Dakle, povezana lica su direktno definisana zakonom kako bi se u određenoj meri sprečili fiktivni ugovori i slične zloupotrebe.

PDV se primenjuje i plaća na promet roba i usluga.

Porez na prenos apsolutnih prava se plaća prilikom prometa:

- prava svojine na nepokretnosti;
- prava intelektualne svojine
- prava svojine na motornom vozilu - osim na mopedu, motokultivatoru, traktoru i radnoj mašini, prava svojine na plovilu, odnosno prava svojine na vazduhoplovu sa sopstvenim pogonom - osim državnog
- prava korišćenja građevinskog zemljišta

Da li se može menjati Osnivački akt?

ZPD Član 12

Izmene osnivačkog akta i statuta

Osnivački akt ortačkog društva, komanditnog društva i društva s ograničenom odgovornošću menja se odlukom ortaka, komanditora i komplementara, odnosno skupštine, u skladu sa ovim zakonom.

Odluku iz stava 1. ovog člana potpisuju članovi društva koji su za nju glasali, a ta odluka overava se u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa, ako je to predviđeno osnivačkim aktom i ako je ta obaveza registrovana u skladu sa zakonom o registraciji.

Osnivački akt akcionarskog društva ne menja se.

Statut akcionarskog društva menja se odlukom skupštine, odnosno drugog organa određenog ovim zakonom, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Zakonski zastupnik društva je u obavezi da nakon svake izmene osnivačkog akta, odnosno statuta sačini i potpiše prečišćeni tekst tih dokumenata.

Izmene osnivačkog akta i statuta, kao i prečišćeni tekstovi tih dokumenata nakon svake takve izmene, registruju se u skladu sa zakonom o registraciji.